Code No. 6010

Roll No. ………………………..

SET : B

D. El. Ed. 1st Year Exam., July/August – 2024

Proficiency in Punjabi Language

पंजाबी भाषा में प्रवीणता

(Course Code : DE-110)

(Only for Re-appear/Mercy Chance Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 35*

समय : 2 घण्टे] *[अधिकतम अंक : 35*

सामान्य निर्देश :

(i) *कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।*

(ii) *प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये* ***कोड नम्बर*** *तथा* ***सेट*** *को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।*

(iii) *कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।*

(iv) *उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।*

(v) *उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।*

(vi) *परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें। रोल नं० के अतिरिक्त प्रश्न-पत्र पर अन्य कुछ भी न लिखें और वैकल्पिक प्रश्नों के उत्तरों पर किसी प्रकार का निशान न लगाएँ।*

(vii) *कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है,* ***परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।***

(viii) ***सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।***

(ix) *3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।*

ਨੋਟ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ - ਪਹਿਲਾ

1. ਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਲਿਖਤੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ

(ਅ) ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ

(ੲ) ਚਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ

(ਸ) ਇਹਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

2. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਕਿਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲਿਪੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? 1

(ੳ) ਬ੍ਰਹਮੀ

(ਅ) ਖਰੋਸ਼ਟੀ

(ੲ) ਰੋਮਨ

(ਸ) ਜਾਪਾਨੀ

3. ਸਿੱਖੀਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਧੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਉੱਚੀ ਪਾਠ, ਅੱਖਰ ਸਮੂਹ ਵਿਧੀ, ਸ਼ਬਦ ਵਿਧੀ, ਵਾਕ ਵਿਧੀ

(ਅ) ਵਰਣਮਾਲਾ ਵਿਧੀ, ਮੌਨ ਪਾਠ, ਸ਼ਬਦ ਵਿਧੀ, ਵਾਕ ਵਿਧੀ

(ੲ) ਵਰਣਮਾਲਾ ਵਿਧੀ, ਅੱਖਰ ਸਮੂਹ ਵਿਧੀ, ਸ਼ਬਦ ਵਿਧੀ, ਵਾਕ ਵਿਧੀ

(ਸ) ਵਰਣਮਾਲਾ ਵਿਧੀ, ਅੱਖਰ ਸਮੂਹ ਵਿਧੀ, ਵਿਆਸ ਵਿਧੀ, ਵਾਕ ਵਿਧੀ

4. ਭਾਸ਼ਾਈ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰੋ ? 1

(ੳ) ਸੁਣਨਾ, ਬੋਲਣਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਗਾਉਣਾ

(ਅ) ਨੱਚਣਾ, ਬੋਲਣਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਲਿਖਣਾ

(ੲ) ਸੁਣਨਾ, ਬੋਲਣਾ, ਹੱਸਣਾ, ਲਿਖਣਾ

(ਸ) ਸੁਣਨਾ, ਬੋਲਣਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਲਿਖਣਾ

5. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਸਬੰਧੀ ਤਰਕਪੂਰਨ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3

6. ਪੜ੍ਹਨ ਕੌਸ਼ਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉੱਚੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3

ਯੂਨਿਟ - ਦੂਸਰਾ

7. 'ਉਹ ਅੱਜ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ, ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਘਰ ਮੁੜ ਆਇਆ' ਇਹ ਵਾਕ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਹੈ ? 1

(ੳ) ਸੰਯੁਕਤ ਵਾਕ

(ਅ) ਮਿਸਰਿਤ ਵਾਕ

(ੲ) ਗੁੰਝਲ ਵਾਕ

(ਸ) ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ

8. ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕੁੱਝ ਨਾ ਉੱਗੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਸ਼ਾਮਲਾਟ

(ਅ) ਬੰਜਰ

(ੲ) ਔੜ

(ਸ) ਸੌਕੜ

9. ਵਿਸਮਿਕ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਇਹ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? 3

10. ਪੜਨਾਂਵ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪੜਨਾਂਵ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ। 5

ਜਾਂ

ਅਗੇਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਕਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ - ਤੀਸਰਾ

11. ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਥਾਰਸਿਸ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਿਸ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ? 1

(ੳ) ਪਲੈਟੋ

(ਅ) ਅਰਸਤੂ

(ੲ) ਸੁਕਰਾਤ

(ਸ) ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ

12. ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ : 1

(ੳ) ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ (ਅ) ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ

(ੲ) ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ (ਸ) ਯਾਤਰਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿੱਚ

13. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ? 1

(ੳ) 1459 ਈ: ਵਿੱਚ

(ਅ) 1479 ਈ: ਵਿੱਚ

(ੲ) 1469 ਈ: ਵਿੱਚ

(ਸ) 1489 ਈ: ਵਿੱਚ

14. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਿਸ ਕਵੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

(ਅ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

(ੲ) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

(ਸ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

15. 'ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ' ਨਾਵਲ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ

(ਅ) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ

(ੲ) ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ

(ਸ) ਅਜੀਤ ਕੌਰ

16. ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 3

ਜਾਂ

ਕਵਿਤਾ ਇਕ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

ਯੂਨਿਟ - ਚੌਥਾ

17. ਰਚਨਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭੇਦ ਕਿੰਨੇ ਹਨ? 1

(ੳ) ਚਾਰ

(ਅ) ਤਿੰਨ

(ੲ) ਦੋ

(ਸ) ਇਕ

18. ਕਿਸੇ ਲੰਮੇਰੀ ਵਾਰਤਕ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? 1

(ੳ) ਕਹਾਣੀ ਰਚਨਾ

(ਅ) ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ

(ੲ) ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ

(ਸ) ਇਹਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

19. ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ ਹੈ? 1

(ੳ) ਆਰੰਭਕ (ਅ) ਅੰਤਿਮ

(ੲ) ਵਿਚਕਾਰਲਾ (ਸ) ਇਹਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

20. ਆਰੰਭਿਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰਚਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਵਿਧੀਆਂ ਹਨ : 1

(ੳ) ਦੇਖੋ ਤੇ ਕਹੋ ਵਿਧੀ

(ਅ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ ਵਿਧੀ

(ੲ) ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ ਵਿਧੀ

(ਸ) ਸਾਰੇ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ

21. ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? ਸੰਖੇਪ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3